

คาดปี 65 ฟิlipปินส์จะนำเข้าข้าวสูงถึง 2.9 ล้านตัน

ตามรายงานของกรมบริการการเกษตรต่างประเทศ (Foreign Agriculture Service) ภายใต้กระทรวงเกษตรของสหรัฐอเมริกา (USDA) ได้ปรับขึ้นประมาณการการนำเข้าข้าวของฟิลิปปินส์ในปี 2565 เป็น 2.9 ล้านตัน สูงกว่าที่คาดการณ์ไว้ก่อนหน้านี้ที่ปริมาณ 2.5 ล้านตัน โดยระบุว่าการคาดการณ์ที่สูงขึ้นมาจากความต้องการนำเข้าข้าวที่แข็งแกร่งอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากประเทศเวียดนาม นอกจากนี้ ยังได้ปรับเพิ่มประมาณการการผลิตข้าวสารของฟิลิปปินส์ในปี 2564/2565 เป็น 12.4 ล้านตันจากประมาณการก่อนหน้านี้ที่ 12.3 ล้านตัน รวมทั้งคาดการณ์ว่าการบริโภคของฟิลิปปินส์จะเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยจะมีปริมาณการบริโภคอยู่ที่ 14.95 ล้านตัน จากเดิมที่คาดการณ์ไว้ที่ 14.85 ล้านตัน

นาย Raul Montemayor ผู้จัดการสหพันธ์เกษตรกรอิสระ (FFF) กล่าวเตือนว่า การนำเข้าข้าวที่ยังคงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลให้ราคาข้าวเปลือกในประเทศตกต่ำลงได้ในช่วงฤดูแล้งที่จะถึงนี้ โดยนาย Raul Montemayor อ้างว่าในปี 2564 ฟิลิปปินส์มีการนำเข้าข้าวมากถึง 2.98 ล้านตัน ซึ่งทำให้มีอุปทานส่วนเหลือจำนวนมากในช่วงที่เกษตรกรชาวนาเริ่มเก็บเกี่ยวพืชผลในฤดูแล้งนี้ซึ่งจะเริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคม 2564 ส่งผลให้เกษตรกรชาวนาจะต้องเผชิญกับราคาข้าวเปลือกที่ตกต่ำอีกครั้ง ในขณะที่ต้นทุนปุ๋ย เชื้อเพลิง และปัจจัยการผลิตอื่นๆ ยังคงอยู่ในระดับสูง และแม้ว่าเกษตรกรชาวนาจะสามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้จำนวนมาก แต่จะไม่มี ความหมายหากราคาผลผลิตข้าวเปลือกตกต่ำลง ทั้งนี้ จากข้อมูลล่าสุดของสำนักงานสถิติแห่งชาติฟิลิปปินส์แสดงให้เห็นว่าราคาข้าวเปลือกในประเทศปรับตัวลดลงในช่วงฤดูกาลเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2564 โดยมีราคาอยู่ที่ 16.65 เปโซต่อกิโลกรัม ลดลงร้อยละ 9.5 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีราคาอยู่ที่ 18.39 เปโซต่อกิโลกรัม นอกจากนี้ สหพันธ์เกษตรกรอิสระ (FFF) ยังได้ทำการประเมินและวัดผลถึงผลกระทบของการจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้น โดยระบุว่าภายใต้พระราชบัญญัติสาธารณรัฐ 11598 หรือพระราชบัญญัติ ความช่วยเหลือเงินสดสำหรับเกษตรกรชาวฟิลิปปินส์ (The Cash Assistance for Filipino Farmers Act) ที่ได้รับผลกระทบจากราคาข้าวเปลือกตกต่ำ โดยกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ได้รับมอบอำนาจให้ดำเนินการ

☐ นโยบายภาครัฐ☐ เศรษฐกิจการลงทุน☒ แนวโน้มการตลาด☐ รายงานสินค้าและบริการ

แจกจ่ายเงินสด (จำนวน 5,000 เปโซ) เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาที่มีพื้นที่นาสองเฮกตาร์หรือน้อยกว่า ไปจนถึงปี 2567 โดยใช้งบประมาณที่ได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวในส่วนที่เกิน 1 หมื่นล้านเปโซต่อปีที่ต้องจัดเก็บเข้ากองทุนเพื่อพัฒนาความสามารถทางการแข่งขันของอุตสาหกรรมข้าว (RCEF) โดยพบว่าในปี 2564 รายได้ที่ได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าข้าวสูงถึง 1.9 หมื่นล้านเปโซ ซึ่งหมายความว่าจะมีการแจกจ่ายเงินจำนวน 9 พันล้านเปโซจากจำนวนดังกล่าวให้แก่เกษตรกรชาวนาในรูปของเงินช่วยเหลือผ่านโครงการความช่วยเหลือทางการเงินสำหรับชาวนา (The Rice Farmers Financial Assistance Program) ภายใต้พระราชบัญญัติดังกล่าว อย่างไรก็ตาม รายได้จากการจัดเก็บภาษีนำเข้าที่สูงขึ้นเกิดจากการนำเข้าข้าวที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก ซึ่งได้ส่งผลกระทบต่อราคาข้าวเปลือกในประเทศตกต่ำลง โดยเงินจำนวน 9 พันล้านเปโซที่จะมอบให้กับเกษตรกรชาวนาถือเป็นจำนวนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับรายได้ที่เกษตรกรต้องสูญเสียปีละประมาณ 6 หมื่นล้านเปโซ เมื่อเทียบกับช่วงก่อนที่กฎหมายเปิดเสรีนำเข้าข้าวบังคับใช้ (Rice Tariffication Law: RTL) นอกจากนี้ เกษตรกรชาวนา 1 ใน 3 ของประเทศจะไม่ได้รับเงินช่วยเหลือใดๆ ภายใต้พระราชบัญญัติ RA 11598 เนื่องจากการบังคับใช้เฉพาะกับเกษตรกรชาวนาที่มีพื้นที่เพาะปลูกไม่เกิน 2 เฮกตาร์เท่านั้น

ผู้จัดการสหพันธ์เกษตรกรอิสระ (FFF) ระบุเพิ่มเติมว่า ผลผลิตข้าวที่เพิ่มขึ้นในปีที่ผ่านมาไม่ได้ให้ประโยชน์กับเกษตรกรชาวนามากนัก เนื่องจากครึ่งหนึ่งของผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้มาจากการขยายพื้นที่เพาะปลูก และมีเพียงครึ่งหนึ่งเป็นผลมาจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้น โดยในภาพรวมผลผลิตต่อเฮกตาร์เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.6 ในปี 2564 เทียบเท่ากับรายได้ที่เพิ่มขึ้นเพียง 1,095 เปโซต่อเฮกตาร์ ซึ่งไกลจากค่ากล่าวอ้างที่ไม่มีมูลของกระทรวงเกษตรฟิลิปปินส์ที่ออกมาระบุว่า ในปี 2564 แม้ว่าต้นทุนปุ๋ยจะเพิ่มขึ้น แต่เกษตรกรชาวนามีรายได้เพิ่มขึ้น 10,000 เปโซต่อเฮกตาร์ ทั้งนี้ สหพันธ์เกษตรกรอิสระยังได้ตั้งคำถามถึงประสิทธิผลของการแทรกแซงของกระทรวงเกษตร โดยตั้งข้อสังเกตว่าผลผลิตที่เพิ่มขึ้นประมาณ 665,000 ตัน ในปี 2564 มีมูลค่าทางการตลาดเพียง 1.1 หมื่นล้านเปโซ โดยสหพันธ์เกษตรกรอิสระได้สนับสนุนการเรียกร้องให้เพิ่มงบประมาณทางการเกษตร แต่ต้องทำให้เกิดความมั่นใจว่าจะมีการใช้จ่ายงบประมาณอย่างชาญฉลาดและมีประสิทธิภาพโดยเห็นว่าการใช้เงิน 1 เปโซเพื่อให้ได้เงินคืนเพียง 1 เปโซ ไม่ใช่วิธีที่ดีในการใช้งบประมาณของรัฐบาล

ที่มา: หนังสือพิมพ์ Philippine Star ฉบับวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2565

บทวิเคราะห์/ข้อคิดเห็น

- ฟิลิปปินส์เป็นประเทศที่ต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวจำนวนมากในแต่ละปี เนื่องจากมีจำนวนประชากรขนาดใหญ่และไม่สามารถผลิตข้าวได้เพียงพอต่อความต้องการใช้ภายในประเทศ โดยในแต่ละปีฟิลิปปินส์มีผลผลิตข้าวเฉลี่ยประมาณ 11 – 12 ล้านตันต่อปี ในขณะที่มีการบริโภคข้าวประมาณ 14 ล้านตันต่อปี ทำให้จำเป็นต้องพึ่งพาการนำเข้าข้าวปีละกว่า 2 – 3 ล้านตันต่อปี และหลังจากฟิลิปปินส์ได้ยกเลิกนโยบายการจำกัดการนำเข้าข้าวในเชิงปริมาณ โดยหันมาใช้นโยบายเปิดเสรีนำเข้าข้าวตั้งแต่ปี 2562 ก็ส่งผลให้ฟิลิปปินส์กลายเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำเข้าข้าวรายใหญ่ที่สุดของโลก โดยในปี 2562 ฟิลิปปินส์มีปริมาณนำเข้าข้าวมากถึง 2.77 ล้านตัน เพิ่มขึ้น

☐ นโยบายภาครัฐ ☐ เศรษฐกิจการลงทุน ☒ แนวโน้มการตลาด ☐ รายงานสินค้าและบริการ

ร้อยละ 55.61 จากปี 2561 และในปี 2563 มีปริมาณนำเข้า 2.09 ล้านตัน ลดลงร้อยละ 24.54 สำหรับในปี 2564 (เดือนมกราคม – ตุลาคม) มีปริมาณนำเข้า 2.39 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.41 จากช่วงเดียวกันของปีก่อนที่มีปริมาณนำเข้า 1.89 ล้านตัน และคาดว่าทั้งปีจะมีปริมาณนำเข้าถึง 2.98 ล้านตัน ตามข้อมูลของสหพันธ์เกษตรกรอิสระ (FFF) ดังกล่าวข้างต้น ฟิลิปปินส์จึงถือเป็นตลาดนำเข้าข้าวขนาดใหญ่และมีศักยภาพสำหรับประเทศไทย ประกอบกับการเปิดเสรีนำเข้าข้าวจึงถือเป็นโอกาสสำหรับข้าวไทยที่จะเข้ามาขยายตลาดเพิ่มมากขึ้นในฟิลิปปินส์ อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่ฟิลิปปินส์เปิดเสรีนำเข้าข้าว ไทยยังไม่สามารถช่วงชิงโอกาสในการขยายตลาดข้าวในฟิลิปปินส์ได้มากนัก เนื่องจากราคาข้าวไทยสูงกว่าประเทศคู่แข่งมากโดยเฉพาะเวียดนาม ทำให้แข่งขันลำบาก เนื่องจากตลาดข้าวฟิลิปปินส์เป็นตลาด Mass ที่นิยมบริโภคข้าวขาวเป็นหลักไม่ใช่ข้าวระดับพรีเมียม และผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลาง – ต่ำ โดยราคาเป็นถือเป็นปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจซื้อ นอกจากนี้ พฤติกรรมผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์หันมานิยมรับประทานข้าวขาวพื้นนุ่มจากเวียดนามมากขึ้น เนื่องจากทานง่าย อร่อยกว่าข้าวขาวทั่วไปและมีราคาไม่แพง แต่ไทยยังไม่มีพันธุ์ข้าวขาวพื้นนุ่มที่สามารถตอบโจทย์ตรงกับความต้องการของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ได้

• อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันราคาข้าวไทยมีแนวโน้มปรับตัวลดลง ทำให้แข่งขันได้มากขึ้น โดยในปี 2564 ไทยส่งออกข้าวไปยังฟิลิปปินส์ปริมาณ 142,339 ตัน เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ที่ส่งออกปริมาณ 79,608 ตัน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 78.80 และคาดว่าแนวโน้มการส่งออกในปี 2565 น่าจะขยายตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยปัจจัยสนับสนุนทั้งจากแนวโน้มความต้องการนำเข้าข้าวที่จะเพิ่มขึ้นจากการฟื้นตัวของเศรษฐกิจฟิลิปปินส์ ผลผลิตข้าวไทยคาดการณ์ว่าจะเพิ่มขึ้นในปีี้ ราคาข้าวไทยอยู่ในระดับที่แข่งขันได้ เนื่องจากคาดว่าค่าเงินบาทจะอยู่ในระดับทรงตัว และปัญหาระบบห่วงโซ่อุปทานและโลจิสติกส์จะคลี่คลายลง นอกจากนี้ ขณะนี้ประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างเร่งพัฒนาและเพาะปลูกพันธุ์ข้าวพื้นนุ่มในเชิงพาณิชย์เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ทั้งนี้ ข้าวไทยยังคงมีข้อได้เปรียบสำคัญในเรื่องของคุณภาพมาตรฐานที่เป็นที่เชื่อมั่นใจของผู้บริโภคชาวฟิลิปปินส์ หากไทยสามารถพัฒนาพันธุ์ข้าวขาวพื้นนุ่มที่ตอบโจทย์และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดฟิลิปปินส์ ในราคาที่แข่งขันได้ คาดว่าข้าวไทยจะสามารถช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดข้าวในฟิลิปปินส์กลับคืนได้มากขึ้นในระยะต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ ณ กรุงมะนิลา

15 กุมภาพันธ์ 2565

☐ นโยบายภาครัฐ

☐ เศรษฐกิจการลงทุน

☒ แนวโน้มการตลาด

☐ รายงานสินค้าและบริการ